

Nyirádi Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjétől

8454 Nyírad, Szabadság utca 3.
Tel.: 88/235-001; 88/506-070; fax: 88/235-001
www.nyirad.hu; e-mail: hivatal@nyirad.hu

Ügyiratszám: 346-2/2017.

Előterjesztő: Lovasi Erika jegyző
Előkészítette: Lovasi Erika jegyző
Némethné Vratnik Irén igazgatási ügyintéző

ELŐTERJESZTÉS

Nyírad Község Önkormányzata Képviselő-testülete

2017. május 25-i ülésére

Tárgy: A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok átfogó értékelése

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése előírja, hogy a helyi önkormányzatnak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést kell készítenie, amelyet a képviselő-testületnek meg kell tárgyalnia.

1. A település demográfiai mutatói

Nyírad község lakossága 2016. január 1-jén 1952 fő volt.
A korosztály szerinti megoszlás az alábbiak szerint alakult:

Korcsoport	Férfi (fő)	Nő (fő)	Összesen (fő)
0-3	43	45	88
4-6	35	36	71
7-10	46	41	87
11-14	37	45	82
15-18	46	34	80
19-60	584	543	1127
61-	165	252	417
Összesen:	956	996	1952

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

2016. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma 107 fő volt. Elutasításra nem került sor.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek kor szerinti megoszlása tárgyév december 31-én		
Korcsoport	Fő	Ebből tartósan beteg
0-6	27	1
7-14	24	3
15-18	9	
19-	3	
Összesen:	63	4

2016. évben a korábbi évekhez hasonlóan a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelemhatára a korábbi évekhez hasonlóan 37 050,- Ft, gyermekeit egyedülálló szülőként nevelő család esetében 39 900,- Ft volt.

A kérelmező családokra jellemző, hogy rossz anyagi körülmények között élnek. Sok esetben egyik vagy mindkét szülő munkanélküli, családjukban kettő vagy több gyermeket nevelnek. 20 családnál egyedül álló szülő neveli gyermekét/gyermekeit. A gyermekeit egyedül nevelő szülők száma az utóbbi években stagnál. A családokban jellemzően az egy főre jutó jövedelem a mindenkori öregségi nyugdíj minimum (2016. évben 28 500,- Ft) összegének fele, illetve annál több, de az öregségi nyugdíj legkisebb összegét nem éri el.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában, ha a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában - a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott összegű - természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában. A támogatás esetenkénti összege 2016. évben 5 800,- Ft volt. Az önkormányzat 2016. évben összesen 672.800,- Ft értékű Erzsébet-utalványt osztott ki a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultaknak, melyet a Magyar Államkincstártól igényelt meg.

2.2. Egyéb pénzbeli vagy természetbeni juttatások

A családban nevelkedő gyermekekre (18 gyermek) tekintettel 8 esetben került sor rendkívüli települési támogatás megállapítására. Elutasításra nem került sor. A gyermekekre tekintettel nyújtott rendkívüli települési támogatás összege 96.585,- Ft volt.

Települési szülési támogatásban 14 gyermek részesült. Elutasításra nem került sor. Az önkormányzati rendelet alapján a települési szülési támogatás összege 30 000 Ft gyermekenként. Települési szülési támogatásra 420.000,- Ft volt a kifizetett összeg nagysága.

2.3. Gyermekétkeztetés

A gyermekétkeztetést Nyírad Község Önkormányzata a Nyírádi Közös Önkormányzati Hivatal Konyháján keresztül biztosítja. A Gyvt. 2015. szeptember 1. napjától hatályos rendelkezései alapján változtak a gyermekétkeztetés szabályai.

A megváltozott jogszabályi rendelkezés alapján kedvezményben részesülők adatai:

- 100 %-os kedvezményben részesülő óvodáskorúak száma: 62
- 100 %-os kedvezményben részesülő tanulók száma (1-8 osztály): 22
- 50 %-os kedvezményben részesülő tanulók száma (1-8 osztály): 32

2.3.1. Szünetekben biztosított ingyenes gyermekétkeztetés

2016. január 1-jétől megváltoztak a szünetekben biztosított ingyenes gyermekétkeztetés szabályai. A Gyvt. 21/C. §-a alapján a települési önkormányzat a szüneti gyermekétkeztetés keretében a szülő/törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére ingyenesen biztosítja az őszi, téli, tavaszi tanítási szünetben; valamint a nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon keresztül.

2016. évben szünidei gyermekétkeztetésben részesülők

megnevezés	tavaszi szünet	nyári szünet	ősz szünet	téli szünet
ellátottak száma	7	12	7	6
étkezési napok száma	6	55	3	7
elfogyasztott adagok száma	29	592	21	42

Az önkormányzat 2016. évben mindösszesen 22.029.000,- Ft-ot fordított gyermekétkeztetésre.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Gyvt. 15. § (2) bek. a) pontjában megfogalmazott gyermekjóléti szolgáltatást az önkormányzat által működtetett intézmény a Nyirádi Szociális Segítő Központ által biztosítja. 2016. évben a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait Illés Olga, majd Kiss Zsuzsanna Erzsébet látta el.

Az Országgyűlés 2015. július 6-i ülésén elfogadta az egyes szociális gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvényt. Az elfogadott törvény értelmében a családsegítés vonatkozásában csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet 2016. január 1-jétől települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. Ennek alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve központ kötelező önkormányzati feladatként jött létre. A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása már nem lakosságszámhoz kötött, hanem minden esetben biztosítania kell az önkormányzatnak. A települési önkormányzatok feladatkörében maradt a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása. Közös önkormányzati hivatal esetén a hivatal székhelye szerinti település biztosítja a szolgáltatást a közös hivatalhoz tartozó valamennyi településen. A települési önkormányzatoknak 2015. október 31-éig felül kellett vizsgálniuk a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, szervezeti kereteit és az e feladatok biztosítására kötött ellátási szerződéseket. A települési önkormányzatoknak 2015. november 30-ig kellett dönteniük a feladatellátás új rendelkezéseknek megfelelő biztosítása módjáról, és ezen időpontig kérelmezniük kellett a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatok módosítását. A fentiek értelmében 2016. január 1. napjától a Nyirádi Szociális Segítő Központ látja el a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait Szóc községben is.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a támogatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutás érdekében:

1. segítséget nyújt a gyermek vagy szülője (törvényes képviselője) kérelmének előterjesztéséhez,
2. szükség esetén kezdeményezi a támogatás megállapítását, az ellátás igénybevételét a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságnál, szolgáltatónál,
3. a gyermeket, illetve a szülőt (törvényes képviselőt) felkészíti a támogatás célszerű felhasználására.

3.1. A család- és gyermekjóléti szolgálat biztosításának módja, működésének tapasztalata

A család- és gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenysége

Ssz.	Megnevezés	Gondozott gyerekek és családjaik száma										
		gyermek száma					családjaik száma					
		2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	
1.	Gondozási esetek összesen (2-4. sor)	36	35	41	33	31	23	21	22	17	19	
2.	Ebből	Alapellátásban történő gondozás	28	27	26	25	24	18	18	17	13	16
3.		védelembe vétel	8	8	15	8	7	5	3	5	4	5
4.		utógondozás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Az alapellátásban történő gondozás történhet önkéntes igénybevétellel a családtag részéről, vagy jelzés esetén a családgondozó felveszi a kapcsolatot a családdal. Ezen alkalom során a családgondozó felkínálja a szolgálat segítségét. Ha a család elfogadja a segítséget, elindul a családgondozás. Ez a családgondozás akár több évig is eltarthat és bizonyos esetekben akár heti többszöri látogatás is szükséges a családgondozó részéről. Ha az alapellátás nem elégséges a családgondozó javasolhatja a gyermek védelembe vételét a gyámhatóság felé. A szükséges dokumentumok áttanulmányozása után, tárgyalás keretében határozatban dönt a jogkör gyakorlója a Veszprém Megyei Kormányhivatal Ajkai Járási Hivatal Járási Gyámhivatala a védelembe vételről. Kötelezi a szülőt és a gyermeket az együttműködésre, a szükséges lépések megtételére.

A gyermekvédelmi intézkedések alkalmazása során is be kell tartani a fokozatosságot. Fő szabályként hatósági intézkedés akkor alkalmazható, ha az alapellátás nem vezetett eredményre. Előfordulhatnak, azonban rendkívüli helyzetek, melyek halasztást nem tűrően teszik szükségessé a hatósági intézkedést. 2016. évben 3 család 3 gyermeke esetében került sor védelembe vételre. 6 gyermek esetében került sor a védelembe vétel megszüntetésére. 1 gyermek esetében az eredményes családgondozás, 4 gyermek esetében lakóhelyváltás, 1 gyermek esetében nagykorúvá válás miatt. Ideiglenes hatályú elhelyezésére, átmeneti nevelésbe vételre 2016. évben nem került sor.

A jelzőrendszer hatékonyságát igazolja azzal, hogy nem a kialakult súlyos problémával kell rögtön szembesülni, hanem már a probléma kialakulásakor alapellátás keretén belül lehet intézkedni.

A család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységeinek száma

Ssz.	Megnevezés	Szám					
		2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	
1.	Információnyújtások	324	166	224	1223	1375	
2.	Egyéb hivatalos ügyek intézésében való közreműködések	17	98	110	600	765	
3.	Tanácsadások	131	195	86	49	50	
4.	Közvetítések más alapoktatási és egészségügyi stb. szolgáltatásba	57	3	0	3	183	
5.	Felülvizsgálati tárgyaláson való részvételek	9	0	5	1	5	
6.	Eset- megbeszélések	Esetmegbeszélések	2	3	2	6	9
7.		Jelzőrendszeri találkozók	1	3	1	6	12
8.	Összesen (1-7. sor összege)	540	543	431	1888	2399	

Az előző évhez hasonlóan a 2016. évi adatok közül is kiemelkedő az információnyújtás, mely az egyén élethelyzetéhez igényelt/felajánlott segítségnyújtás. A szociális problémák megfogalmazására, a szociális ellátások és szolgáltatások igénybevételi feltételeinek a megismertetésére, valamint a szociális ellátások, szolgáltatások közvetlen elérhetőségére vonatkozó információadásra irányul. Az információnyújtás minden esetben egyéni, közvetlenül az egyén (vagy környezete) szociális problémájának megismerésére épül, az adott élethelyzet megoldásához ad segítséget, annak

érdekében, hogy elháruljanak azok az akadályok, amelyek az álláskeresést egyéni, családi, vagy életviteli problémák miatt nehezítik.

2016. évben, hasonlóan az elmúlt évekhez az információnyújtások, hivatalos ügyek intézése és tanácsadások együttes száma a szakmai tevékenységek 91,28 %-át tesz ki. Ezek mindegyike az alapos szakmai ismereten kívül megfelelő empátikus készséget is feltételez. Az esetek száma igazolja, hogy a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatellátása megfelelő személy vezetésével, és megfelelő, szakképesítéssel rendelkező családgondozóval történik.

A legjellemzőbb problémák továbbra is: anyagi, megélhetési gondok, családi konfliktusok, szülők vagy a család életvitele, gyermeknevelési problémák, szülői elhanyagolás, gyermek magatartászavara, beilleszkedési nehézsége.

3.1.2. A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés

A család- és gyermekjóléti szolgálat észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé tesz a gyermekeket veszélyeztető okok feltárását. Tagjai: védőnő, háziorvos, család- és gyermekjóléti szolgálat családgondozója, oktatási-nevelési intézmények gyermek és ifjúságvédelmi felelősei, rendőrség, de a szolgálat feladata a nem állami szervek és magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben. A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében. A szolgálat folyamatos kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival szakmaközi megbeszélék, esetmegbeszélések, esetkonferenciák formájában.

A gyermekvédelem helyi szereplőinek számára alapvető követelmény a közös cél felismerése és tudatosítása, vagyis a rendszerben való gondolkodás. Az elmúlt évek során sikerült kiépíteni egy jól működő, hatékony jelzőrendszert, mely képes felderíteni, jelezni az észlelt problémát, illetve képes megoldási alternatívákat javasolni, valamint szükség esetén eljárást kezdeményezni az illetékes hatóságoknál. A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó személyekkel és intézményekkel való szoros együttműködés alapja, hogy közös érdekek mentén, közös célok kitűzésével végezzük feladatainkat. A jelzőrendszer által 2016-ban 50 jelzés érkezett a szolgálathoz 32 főre vonatkozóan.

3.2. A gyermekek napközbeni ellátásának, átmeneti gondozásának biztosítása

Nyirád Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról, valamint a szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 2/2015. (II.24.) önkormányzati rendeletben foglaltak alapján a gyermekek átmeneti gondozását az önkormányzat társulás tagjaként, Ajka Város Önkormányzatával közösen szervezi meg, melynek keretében helyettes szülői ellátást biztosít. Az ellátást biztosító intézmény a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (8400 Ajka, Móra Ferenc u. 7.).

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet alapján a Nyirádi Szociális Segítő Központ család- és gyermekjóléti szolgáltató tevékenysége tekintetében hatósági ellenőrzést végzett. Az ellenőrzés módja helyszíni bejárás volt, dokumentumvizsgálattal. Az ellenőrzés célja annak vizsgálata, hogy az engedélyes a jogszabályokban és a szolgáltatói nyilvántartásban foglaltaknak megfelelően működik-e, különös tekintettel a személyi feltételek teljesülésének vizsgálatára. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás működését, szakmai munkáját, szakmai programját a Veszprém Megyei Kormányhivatal megfelelőnek találta. Hiányosságot az ellenőrzés során nem tárt fel.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok

Az önkormányzat lehetőségeihez mérten biztosítja a család- és gyermekjóléti szolgálat működését – ebbe beletartozik a szakirányú végzettséggel rendelkező személy alkalmazása, valamint a szükséges

technikai feltételek biztosítása. A család- és gyermekjóléti szolgálatot ellátó személynek nemcsak a szakmai képzése van meg, hanem az ezen feladathoz elengedhetetlenül szükséges emberi tényezőkkel is rendelkezik. Közvetlen folyamatos kapcsolatot alakított ki az ellátandó családokkal, jól működött az információs jelzőrendszer, és elvégzi a kötelező adminisztrációt.

Ahhoz, hogy javítani tudjunk a gyermekek helyzetén a szülők aktív közreműködése és a változás akarása szükséges.

Aki a problémát már a kialakulásának idején észleli, és jelzi, az segíti a család- és gyermekjóléti szolgálatot, valamint a gyámhatóságot abban, hogy a megoldás érdekében a leghatékonyabb intézkedést tegye. A megfelelő együttműködés és tájékoztatás alapján a veszélyeztetések felszínre kerülése, a szükséges eljárás lefolytatása eredményezheti, hogy a gyermeket nem kell kiemelni a családból, továbbá, hogy a gyermekek helyzete javuljon.

A gyermekek helyzetének javítása érdekében

- a jövőben minél több ingyenes szabadidős programokat kell szervezni a nehéz helyzetben élő gyermekek részére;
- nyomon kell kísérni a gyermekek és fiatalok szabadidős tevékenységeit;
- célzott felvilágosító előadások szervezése (pl.: drog, áldozattá válás stb.), konfliktuskezelési technikák elsajátítása;
- a kamaszok számára önismereti tréningek szervezése;
- a családok, szülők, gyermekek figyelmének fokozott felhívása a tanulás, önképzés fontosságára, iskolai tanulmányok sikeres befejezésének fontosságára;
- a szülők tájékoztatása a lehetőségekről, jogszabályi változásokról;
- a szülők ösztönzése a megfelelő pénzbeosztásra, gazdálkodásra.

6. A bűnmegelőzési program

Nyírad Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 71/2005. (IX. 15.) számú határozatával fogadta el Nyírad Község Önkormányzatának bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepcióját. A koncepció célja az önkormányzat közbiztonsági és bűnmegelőzési filozófiájának megfogalmazása, majd - konkrét helyzetelemzés alapján - a megvalósítandó azonnali, rövid-, közép- és hosszú távú célok, illetve prioritások kijelölése, - a lehetőségeket feltárva - a végrehajtás módjának meghatározása, a fejlesztés folyamatos biztosításával pedig az életminőséget javító közbiztonság megteremtése.

A települési bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepció felülvizsgálata és módosítása folyamatban van.

6. 1. Fiatalok bűnelkövetés

Gyermek és fiatalok által elkövetett szabálysértésről és bűncselekményről gyámhatóságunkhoz 2016. évben jelzés nem érkezett.

Az Ajkai Rendőrkapitányság tájékoztatója szerint általánosságban a fiatalokra jellemző a szóváltást követő bántalmazás, melyet leginkább az iskola területén és az iskolához tartozó kollégiumban követnek el. A bántalmazás során egymást a földre rántják, ott többször ököllel megütik és megrúgják. Nem gondolva arra, hogy akár maradandó sérülést is okozhatnak társuknak.

A gyermekkorúakra leginkább az iskolai verekedés a jellemző. Ők elsősorban lökdösik egymást, a bántalmazás enyhébb formáját választják. Felsőbb éves diákok az alsóbb éveseket terrorizálják.

A fiatalok/gyermekkorúak által elkövetett bűncselekmények elkövetésének feltárt okai:

- a szabadidő eltöltésének pozitív alternatíváit nem veszik igénybe;
- a szülők nevelési módszerei nem hatékonyak;
- a szülő nem fordít megfelelő figyelmet a gyermekre, nem ismeri baráti társaságát, szabadidejének eltöltését;
- a kortársak motivációja, negatív hatása;
- a párkapcsolati problémák elvonják a figyelmet a gyermekről;
- a család rossz anyagi, szociális helyzete; szülők munkanélkülisége, életvitele;
- a szülők által közvetített nevelési elvek, erkölcsi értékek nem érvényesülnek, mert a gyermekek egyre több időt töltenek távol a családtól (iskola, szakkör, edzés, nem kontrolált, szülői felügyelet nélküli szabadidő eltöltés).

Az Ajkai Rendőrkapitányság beszámolója alapján Nyirád nem tartozik a bűnügyileg fertőzött települések közé. Sorozatjellegű jogsértések nem történtek, az alkalmi és indulati bűnelkövetés a domináns.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A család- és gyermekjóléti szolgálat feladata olyan szabadidős programok szervezése, amelyek a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését célozzák, illetve amelyek megszervezése a rossz szociális helyzetben lévő szülőknek aránytalan nehézségeket okozna. A Nyirádi Szociális Segítő Központ egész évben szervezett szabadidős programokat a gyermekek számára. Ezek a programok mára annyira kinőtték magukat, hogy nem csak a hátrányos helyzetben lévő gyermekek vettek részt rajtuk, hanem az általános iskolás korosztály jelentős része. Az átlag családoknál, ahol mindkét szülő dolgozik, különösen hétköznap jut kevés idő a gyermek szabadidős elfoglaltságának biztosítására. Ezt a szerepet az iskola is csak részben tudta átvállalni, ott is csak azokon a területeken, amelyek a közoktatáshoz vagy a sporthoz kapcsolódnak. A gyermekjóléti szolgálat viszont a gyermek számára felszabadult kikapcsolódást nyújtó, kulturális és szórakoztató programokat is szervezett.

2016. júliusában 3 nap, 2 éjszakás nyári tábor megszervezésére került sor. 20 gyermeknek nyújtott tartalmas és hasznos időtöltést. Lebonyolítását helyi és vidéki vállalkozók, helyi intézmények dolgozói, valamint az önkormányzat jelentős támogatásával valósították meg.

A rászoruló családok számára több alkalommal szervezett adományosztást (élelmiszer, ruha, bútor, műszaki cikk) a Nyirádi Szociális Segítő Központ a helyi lakosok, a Máltai Szeretetszolgálat és a Nyirád és Térsége Nagycsaládosainak Közhasznú Egyesülete által érkezett felajánlásokból.

Kérem előterjesztésem megtárgyalását és elfogadását.

Nyirád, 2017. május 18.

Lovasi Erika
Lovasi Erika
jegyző